

PROGRAMMA VOOR TOETSING EN AFSLUITING

Schooljaar 2026 - 2027

Instemming van de MR (d.d. 30 – 06 – 2026)

Inhoud

1. Inleiding	2
1.1 Begrippenlijst	2
2. Examens	3
2.1 Schoolexamen (SE)	3
2.1.1 Regels omtrent schriftelijk schoolexamen	3
2.1.2 Regels omtrent Praktijktoetsen	4
2.2 Centraal Examen (CE)	4
2.3 Hulpmiddelen	5
3. Leerstofonderdelen	6
3.1 Berekening cijfers	7
4. Profielwerkstuk mavo	8
5. Herkansingen	9
5.1 Herkansen maatschappijleer, kunstvakken 1 en keuzevakken	9
5.2 Leerjaar 4: herkansen Centraal Examen	9
6. Onregelmatigheden	10
6.1 Gemiste toetsen, opdrachten en werkstukken binnen het schoolexamen	10
6.2 Gemiste afname Centraal Examen	10
7. Examensecretaris, locatie examencommissie, bezwaar	11
7.2 Commissie van Beroep eindexamen Atlas College	11
8. Vakken	12
8.1 Examenvakken	12
8.1.1 Basis en kader	12
8.1.2 Mavo	12
8.2 Hoger niveau en extra vak	12
8.3 Afwijkende wijze van examinering CE en CSPE	12
9. Inhoud examen per vak	13

1. Inleiding

In het Programma van Toetsing & Afsluiting (PTA) wordt beschreven hoe het examen, schooljaar 2026-2027, er inhoudelijk uitziet en hoe het examen is georganiseerd. Het PTA geldt voor de leerjaren 3 en 4. Het examen is georganiseerd op basis van de landelijke wet- en regelgeving. Bovendien geldt het [examenreglement](#) van het Atlas College.

Het PTA bestaat uit twee delen: een algemeen deel A en een deel B waarin vakspecifieke informatie is opgenomen.

1.1 Begrippenlijst

AVO-vakken	Nederlands, Engels, natuur/scheikunde, wiskunde, biologie, economie, Duits, geschiedenis
CE	Centraal examen; BB en KB- leerlingen maken digitaal examen, mavo- leerlingen maken schriftelijk examen
CKV	Culturele Kunstzinnige vorming
CSE	Centraal Schriftelijk Examen: het examen dat de mavo leerlingen afleggen
CSPE	Centraal Schriftelijk en Praktisch examen: examen in het vak D&P voor de BB en KB leerlingen
CvTe	College voor Toetsing en Examens
D&P	Het profiel vak Dienstverlening en Producten Het praktijkgerichte vak voor de BB en KB leerlingen
ED	Examendossier
ED3 of ED4	Schoolexamencijfer aan het eind van klas 3 (of 4), dat uitgerekend wordt door het gemiddelde van alle leerstofmodule-cijfers te berekenen
LEC	Locatie Examen Commissie
LOB	Loopbaan Oriëntatie en Begeleiding
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting
SE	School Examen: gemiddeld cijfer opgebouwd uit alle toetsen die in het PTA staan

Onregelmatigheden: Wanneer een leerling in strijd handelt met de regels tijdens het SE of CE

A. Algemeen deel

2. Examens

Het vmbo-examen wordt afgenomen in de bovenbouw van het vmbo en bestaat uit twee delen: het schoolexamen (SE) en het centrale Eindexamen (CE). Het CE is een landelijk examen. Het SE wordt verzorgd door de school. In het SE kunnen onderdelen van het CE opgenomen zijn. In de vakspecifieke PTA's wordt per toetsafname aangegeven om welke eindtermen het gaat. Op www.examenblad.nl kunt u per niveau, VMBO GT/TL (mavo), VMBO KB (kader) en VMBO BB (basis) en per vak onder het kopje 'examenstof' de specificatie terugvinden per eindterm.

2.1 Schoolexamen (SE)

De leerstof voor het SE is verdeeld over de leerjaren 3 en 4. Het geheel van deze delen vormt samen het examendossier. Hierin staat wat de leerling in de examenperiode in de bovenbouw van het vmbo moet doen. Per vak wordt aangegeven hoe zwaar de verschillende onderdelen meetellen. Een leerling moet het gehele SE- programma hebben afgerond, voordat hij kan deelnemen aan het Centrale Examen. Het locatiedirecteur kan anders besluiten in bijzondere situaties, bijvoorbeeld cijfers over te nemen uit andere schooljaren of vrijstelling te verlenen.

De volgende vakken worden uitsluitend met een schoolexamen afgesloten:

- Kunstvakken 1: afsluiting in leerjaar 3; dit vak moet met 'voldoende' of 'goed' zijn afgerond.
- Lichamelijke opvoeding: afsluiting in leerjaar 4; dit vak moet met 'voldoende' of 'goed' zijn afgerond.
- Rekenen: voor de leerling zonder wiskunde in het vakkenpakket. We nemen deel aan de pilot gecijferdheid en handelen volgens de richtlijnen van OCW.
- Maatschappijleer: afsluiting in leerjaar 3; aan het eind van leerjaar 3 wordt het SE-cijfer berekend. Het cijfer telt mee in de zak-slaagregeling.
- De beroepsgerichte keuzevakken: afsluiting in leerjaar 3 of 4. Het eindcijfer van een vak mag niet lager zijn dan een 4. De vier vakken worden gecombineerd tot 1 combinatiecijfer, dit cijfer telt mee in de zak-slaagregeling.

2.1.1 Regels omtrent schriftelijk schoolexamen

1. Tijdens een toets van het schoolexamen wordt aan de kandidaat geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd mededelingen die staan beschreven op de toets/envelop of mededelingen van de examensecretaris of toetsorganisatie.
2. De locatiedirecteur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het schoolexamen wordt uitgeoefend. Onder toezicht valt in ieder geval:
 - a. De aanwezigheid van minimaal één surveillant
 - b. Het op vastgestelde moment openen en sluiten van de zitting
 - c. De registratie van aanwezigheid/afwezigheid van de kandidaten
 - d. Het mededelen, uitgeven en controleren van toegestane hulpmiddelen

3. De leerling schrijft met blauwe en/of zwarte inkt en mag niet met potlood schrijven. Teken (van grafieken e.d.) met potlood is toegestaan.
4. De leerling mag geen gebruik maken van correctielak, -pen of -lint.
5. De leerling mag alleen gebruik maken van door de school gewaarmerkt papier.
6. Na het inleveren van het examenwerk mag de leerling onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
7. Op ieder blad vermeldt de leerling het nummer van het betreffende blad.
8. De leerling mag geen mobiele devices en/of apparatuur¹ bij zich hebben, waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.
9. Indien een leerling het schriftelijke examen digitaal maakt, wordt het werk bij inlevering uitgeprint. De leerling vermeldt op elk blad zijn naam, met pen geschreven.

2.1.2 Regels omtrent Praktijktoetsen

1. Tijdens een praktijktoets van het schoolexamen worden aan de leerling geen mededelingen van welke aard aangaande inhoudelijke opdracht gedaan.
2. De locatiedirecteur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het schoolexamen wordt uitgeoefend. Onder toezicht valt in ieder geval:
 - a. De aanwezigheid van minimaal één surveillant
 - b. De registratie van aanwezigheid/afwezigheid van de leerlingen.
 - c. Het mededelen, uitgeven en controleren van toegestane hulpmiddelen
3. De leerling schrijft met blauwe en/of zwarte inkt en mag niet met potlood schrijven. Teken (van grafieken e.d.) met potlood is toegestaan.
4. De leerling mag geen gebruik maken van correctielak, -pen of -lint.
5. Na het inleveren van het examenwerk mag de leerling onder geen beding wijzigingen of aanvullingen in het ingeleverde werk aanbrengen.
6. De leerling mag geen mobiele devices en/of apparatuur bij zich hebben, waarmee contact met anderen kan worden gemaakt.

2.2 Centraal Examen (CE)

De meeste vakken worden afgesloten met een CE. Een CE wordt landelijk afgenomen en volgens landelijke normen beoordeeld. Het Centraal Examen kan op vier manieren worden afgenomen;

- Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen (CSPE): Dit examen wordt afgenomen op school bij het profielvak Dienstverlening en Producten.
- Centraal Schriftelijk Examen (CSE): Mavoleerlingen (vmbo-tl/gt) in het koninkrijk der Nederlanden krijgen op dezelfde dagen en hetzelfde tijdstip, hetzelfde examen.
- Digitaal Examen (DE): Vmbo basis- en kaderleerlingen maken het examen voor de AVO-vakken op de computer. Elke school maakt hiervoor een eigen afnameplanning.
- Centraal Praktisch Examen (CPE): Mavoleerlingen die het vak beeldende vorming volgen.

¹ Mobiele devices/apparaten zijn onder andere: mobiele telefoon, laptop, iPad, smartwatch, koptelefoon, etc.
Programma van Toetsing & Afsluiting, leerjaar 3 en 4 schooljaar 2026-2027

2.3 Hulpmiddelen

Bij zowel de SE* als CE-afnames zijn hulpmiddelen toegestaan. Het is de verantwoordelijkheid van de leerling om deze hulpmiddelen bij zich te hebben bij een SE en CE-afname.

Informatie over hulpmiddelen wordt beschreven op examenblad.nl, een samenvatting is:

vak	Toegestaan hulpmiddel	Wie neemt het mee?
Alle vakken	Het basispakket bestaande uit: Zwart of blauw schrijvende pen Potlood Blauw en rood kleurpotlood Liniaal met millimeterverdeling Passer Geodriehoek Gum Puntenslijper Rekenmachine (CvTE goedgekeurd) Markeerstiften	Leerling
Wiskunde	Koershoekmeter en roosterpapier in cm ²	School stelt dit ter beschikking
NaSk1	Binas (CvTE goedgekeurd)	Leerling bij SE School bij CE
Alle schriftelijke toetsen	Woordenboek Nederlands Woordenboek Nederlands-Engels/Duits Woordenboek Engels/Duits - Nederlands In plaats van het NL woordenboek kan ook: Woordenboek eigentaal <> Nederlands Dan vervalt het reguliere woordenboek	School stelt dit ter beschikking Leerling

*er zijn toetsen binnen het SE mogelijk waarvoor uitzonderingen gelden. De docent geeft dit van tevoren aan.

Let op! Bij het SE en CE mag er niet worden geschreven met potlood maar moet met zwarte of blauwe pen worden geschreven. Tekenen/schetsen mag wel met potlood.

Correctielak, -pen, of - lint (zoals typp-ex) is niet toegestaan.

Tip: Zorg voor een extra pen en/of potlood als je naar een toets/examen gaat.

3. Leerstofonderdelen

De leerstof in leerjaren 3 en 4 is opgedeeld in onderdelen. Een onderdeel kan een theoretische toets en/of een praktische opdracht zijn. Bij de afsluiting van een onderdeel ontvangt de leerling een cijfer afgerond op één decimaal. Niet ieder onderdeel telt even zwaar mee. Bij ieder vak staat in het PTA per onderdeel een 'weegfactor' vermeld. De cijferopbouw voor de onderdelen loopt het gehele leerjaar door. U vindt dit per vak vermeld in de vakspecifieke PTA's, op de website van school.

Alle onderdelen van het PTA dienen in het aangegeven tijdvak/schooljaar afgerond te zijn. Als een leerling of zijn ouder(s)/verzorger(s) niet akkoord gaan met zijn SE-cijfers, kan bezwaar aangetekend worden bij de examensecretaris (zie 9.1 en 9.2). Leerlingen van 18 jaar en ouder kunnen dit zelf aangeven zonder toestemming van hun ouder(s)/verzorger(s).

Sommige leerlingen kiezen ervoor een AVO-vak op een hoger examenniveau te doen. Mocht het zo zijn dat het vak geëxamineerd moet worden op het originele niveau, dan kan dat na toestemming van ouder(s)/verzorger(s) en het opnieuw inzenden van de SE-cijfer naar CITO. Het SE-cijfer van het hoogste niveau blijft wel staan. Bij de afname van het lagere niveau is er nog recht op herkansing. De laatste afname telt. Ook is het mogelijk dat leerlingen onderdelen van een vak moeten inhalen om zo aan het PTA behorende nieuwe niveau te voldoen.

Indien een leerling stapelt van Basis naar Kader vervalt ED3. ED4 telt dan 100%. Om het SE dekkend te maken over de SE-stof kunnen er extra toetsen of opdrachten worden afgenomen.

Werkstukken, opdrachten, handelingsdelen (praktische opdracht)

Een sectie kan voor zijn vak een werkstuk of opdracht laten maken. Werkstukken en opdrachten voor een vak tellen mee voor het eindcijfer als deze zijn genoteerd in het vakspecifieke PTA. De leerling ontvangt vooraf informatie over eisen die aan een werkstuk of opdracht worden gesteld, de inlevertermijn, de beoordelingscriteria en de wijze waarop het werkstuk wordt meegeteld voor het vak.

Bij toetsing en examinering van alle vakken is het gebruik van generatieve artificial intelligence (AI) door leerlingen niet toegestaan, tenzij de docent per vak en per opdracht nader specifieke criteria aangeeft voor toegestaan en verantwoord gebruik.

Bewaartermijn

De CE's hebben een bewaartermijn van zes maanden na uitslag, deze worden in een archief bewaard. Alle opdrachten en toetsen die gemaakt zijn voor het SE hebben geen wettelijke bewaartermijn. De docent levert na het corrigeren en bespreken van de toets, het toetswerk in bij de administratie. De administratie archiveert de toetsen. Na de revisievergadering van het betreffende schooljaar wordt dit werk vernietigd. De LEC kan steekproefsgewijs toetsen opvragen om de kwaliteit van het schoolexamen te waarborgen. Kandidaat heeft het recht om gemaakt werk in te zien en te bespreken met de docent. Echter, er mag geen werk worden meegenomen, gefotografeerd of gekopieerd.

3.1 Berekening cijfers

De leerjaren 3 en 4 zijn verdeeld in 4 periodes. Er wordt geen tussentijdse rapportage verstrekt. De cijfers zijn voortschrijdende gemiddelden. Aan het eind van leerjaar 3 volgt een overgangsrapport. De overgangsnormen staan los van het PTA en het examenreglement. De overgangsnormen vindt u op [de website van school](#).

- SE-eindcijfer AVO-vakken (Algemeen Vormende Vakken): Voor de AVO-vakken is de berekening van het SE opgebouwd uit de behaalde cijfers in leerjaar 3 en leerjaar 4.

Voor de AVO-vakken geldt de berekening van het eindcijfer als volgt:

$$SE = (1 * ED3 + 1 * ED4) / 2 \quad (SE + CE)/2 = \text{eindcijfer}$$

- Indien een leerling stapelt van Basis naar Kader zal voor deze leerling de berekening als volgt gaan: $(ED4 + CE)/2 = \text{eindcijfer}$

Aanvullend voor Basis en Kader leerlingen:

- SE-eindcijfer profielvak Dienstverlening en Producten: Voor het profielvak Dienstverlening en Producten is de berekening van het SE opgebouwd uit de behaalde cijfers in leerjaar 3 (50%) en leerjaar 4 (50%).

Voor het profielvak Dienstverlening en Producten geldt de berekening van het eindcijfer als volgt: $SE = (1 * ED3 + 1 * ED4) / 2 \quad (SE + CSPE)/2 = \text{eindcijfer}$

- Combinatiecijfer
Het combinatie cijfer is een gemiddelde van de vier keuzevakken die zijn gevolgd op school. Alle keuzevakken moeten hoger dan een 3,5 worden afgerond. Van de vier keuzevakken worden er twee afgerond in leerjaar 3 en twee in leerjaar 4.

Voor het schooljaar 2026-2027 worden de cijfers voor de keuzevakken, D&P en AVO vastgesteld dinsdag 6 april.

Ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen kunnen tot vrijdag 9 april 2027 vóór 9.00 uur aangeven het niet eens te zijn met het door de docentenvergadering vastgestelde SE-cijfer. Het bezwaar moet schriftelijk, voorzien zijn van redenen en gericht zijn aan de examensecretaris mw. P. Bot:

p.bot@atlascollege.nl

4. Profielwerkstuk mavo

Mavoleerlingen maken een profielwerkstuk. Het thema van het profielwerkstuk past binnen het gekozen examenprofiel. De leerling wordt hierbij begeleid door een docent. De docent informeert de leerlingen o.a. over de inhoud, de werkwijze, de beoordelingscriteria en de inleverdatum. Het profielwerkstuk wordt door de docent (1^e examinerator) en een 2^e examinerator beoordeeld met: 'goed' of 'voldoende'. Zie ook het examenreglement van het Atlas College.

Toelichting

Als het werk niet kan worden beoordeeld omdat het onvolledig, onvoldoende, niet gemaakt, of omdat de inlevertermijn overschreden is, kan een leerling niet deelnemen aan het CE. De locatiedirecteur bepaalt of er een herkansing geboden wordt. Bij de vaststelvergadering moet de beoordeling bekend zijn.

5. Herkansingen

In leerjaar 3 en 4 kan een leerling bepaalde onderdelen van het SE (zie PTA per vak en niveau) herkansen. In leerjaar 3 zijn dit drie herkansingsmogelijkheden, in leerjaar 4 zijn dit twee herkansingsmogelijkheden. Het recht op herkansing bestaat alleen als alle toets-onderdelen van alle vakken tot en met de geldende periode zijn afgerond. Een toets kan niet meer dan één keer worden herkanst. In bijzondere situaties kan via de LEC een verzoek tot extra herkansing worden ingediend. Het hoogste cijfer telt. Indien de leerling zonder geldige reden afwezig is bij het afnamemoment, vervalt het recht op die herkansing. Indien een leerling geen gebruik maakt van een herkansing, vervalt het recht ook, deze kan niet op een later moment nog ingezet worden.

5.1 Herkansen maatschappijleer, kunstvakken 1 en keuzevakken

- Maatschappijleer: dit vak wordt in leerjaar 3 afgesloten met een schoolexamen. Het eindcijfer is tevens het cijfer voor de cijferlijst in jaar 4. Bij een cijfer lager dan gewenst is er de gelegenheid om een herexamen af te leggen. Dit zal in de laatste weken van het schooljaar plaatsvinden.
- Voor de keuzevakken van de beroepsgerichte leerwegen geldt dat er een herkansingsmoment is als het eindcijfer lager dan 3,5 is. De 4 keuzevakken mogen immers niet worden afgesloten met een eindcijfer lager dan een 3,5 (afgerond 4,0). Dit zal in de laatste weken van het betreffende schooljaar plaatsvinden.
- Kunstvakken 1: de leerlingen die nog niet alle onderdelen van dit vak met een voldoende hebben afgesloten, maken extra opdrachten en werkstukken om dit vak af te sluiten. Een leerling die dit vak niet afrondt met een voldoende (v) of goed (g), kan geen examen doen.

5.2 Leerjaar 4: herkansen Centraal Examen

Bij het Centraal Examen kunnen leerlingen ook herkansen. U vindt de slaag-zakregeling op de [website van de rijksoverheid](#). Hier gelden de volgende afspraken:

- Voor het CSPE: een leerling mag 1 of meerdere onderdelen herkansen. Van de onderdelen, die in de herkansing worden afgelegd, komen alle scores in de plaats van de scores die de leerling tijdens de eerste afname heeft behaald. Het hoogste gemiddelde eindcijfer over alle vier de CSPE onderdelen telt mee in de zak-slaagregeling.
- Als een leerling het CSE of het Digitaal Examen niet behaald heeft volgens de zak/slaagregeling, of de leerling vindt, dat hij onder zijn kunnen heeft gepresteerd, kan de leerling maximaal 1 vak herkansen. Voor het Digitaal Examen worden de data en tijden door de school zelf vastgesteld. Voor het CSE worden de data landelijk vastgesteld.

6. Onregelmatigheden

Als onregelmatigheid kan aangemerkt worden: alles wat een normale afname en/of inleveren van opdrachten belemmert. De onregelmatigheid wordt onderzocht door de LEC (Locatie Examencommissie). De LEC adviseert de locatiedirecteur over een besluit. Het [examenreglement](#) van het Atlas College geldt voor alle leerlingen van het Atlas College. Onregelmatigheden moeten binnen 5 werkdagen na constatering ingediend worden.

Via het klachtenformulier, [te downloaden van de website](#), kunnen klachten/onregelmatigheden over het examen worden ingediend. Het klachtenformulier dient volledig te worden ingevuld.

Op het moment dat de LEC een melding heeft ontvangen zal de situatie bevroren. Er worden geen cijfers gegeven, de toets kan niet ingehaald of herkanst worden en/of de opdracht kan niet alsnog worden ingeleverd.

De LEC start een "onderzoek" waarbij indien nodig de situatie dit nodig acht er gebruik wordt gemaakt van hoor en wederhoor.

Vervolgens zullen zij een advies uitbrengen aan de locatiedirecteur.

Bij akkoord van het locatiedirecteur zal de communicatie naar huis en de leerling worden gedaan.

Ouder(s)/verzorger(s) hebben naar aanleiding van de uitspraak 5 dagen om in beroep te gaan via de wegen die staan beschreven in de verzonden brief.

6.1 Gemiste toetsen, opdrachten en werkstukken binnen het schoolexamen

Alle toetsen en opdrachten die benoemd staan in het PTA, maken deel uit van het examen en zijn verplicht om aan deel te nemen en af te ronden. Als een leerling met reden afwezig is tijdens de afname van een SE onderdeel, of een opdracht niet op tijd inlevert, moet dit door zijn ouder(s)/verzorger(s) vooraf gemeld worden aan de verzuimcoördinator. De leerling wordt door school opgeroepen voor een inhaalmoment. Als de leerling na meerdere oproepen niet aanwezig is geweest bij de afname wordt de leerling uitgenodigd voor een gesprek met de LEC. De LEC adviseert aan de directie over de verder te nemen stappen.

6.2 Gemiste afname Centraal Examen

Alle toetsen en opdrachten maken deel uit van het examen en zijn verplicht om aan deel te nemen. Als een leerling met geldige reden afwezig is tijdens de afname van een CE/CSPE onderdeel, moet dit door zijn ouder(s)/verzorger(s) vooraf gemeld worden aan de verzuimcoördinator. Als een leerling zonder reden of afmelding afwezig is, adviseert de examensecretaris aan de directie over de verder te nemen stappen.

7. Examensecretaris, locatie examencommissie, bezwaar

De examensecretarissen, mw. P. Bot en dhr. R. Greiner, regelen alle zaken rond het examen, zoals de herkansingen en de examens.

7.1 Locatie examencommissie

De LEC heeft onder andere de taak de kwaliteit van de examinering te borgen en neemt klachten/onregelmatigheden in behandeling. De locatie examencommissie (LEC) bestaat uit de volgende personen:

- Mw. E. Uithuisje (docent)
- Dhr J. Aussems (docent)
- Mw. S. D. Schutte (docent)

7.2 Commissie van Beroep eindexamen Atlas College

Als een leerling of ouder(s)/verzorger(s) het niet eens is met een beslissing van de examencommissie of directie, dienen de ouder(s)/verzorger(s) schriftelijk een bezwaar in te dienen bij de commissie van Beroep eindexamen Atlas College. In zo'n bezwaarschrift moet aangegeven worden waartegen bezwaar wordt gemaakt.

8. Vakken

8.1 Examenvakken

8.1.1 Basis en kader

De verplichte vakken waar schriftelijke examens in gedaan wordt zijn: Nederlands en Engels, daarnaast 2 gekozen vakken uit Nask, Wiskunde, Biologie en Economie en een CSPE D&P (Dienstverlening & producten).

Daarnaast moet de leerling 4 beroepsgerichte keuzevakken en Maatschappijleer volgen en met een voldoende/voldaan CKV, LO en LOB afronden.

8.1.2 Mavo

De verplichte vakken waar schriftelijke examens in gedaan wordt zijn: Nederlands en Engels, daarnaast 4 gekozen vakken uit Nask, Wiskunde, Biologie, Economie, Geschiedenis, Duits, Beeldende vorming.

Daarnaast moet de leerling Maatschappijleer volgen en met een voldoende/voldaan CKV, LO, profielwerkstuk en LOB afronden.

8.2 Hoger niveau en extra vak

Een vak kan op een hoger niveau worden afgerond. Hiertoe zijn mogelijkheden in de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg. In de bijlage staan de voorwaarde waaronder dit kan.

Voor leerlingen uit mavo bestaat de mogelijkheid om 1 extra examenvak af te leggen. In de bijlage staan de voorwaarde waaronder dit kan.

In artikel 27a, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs, is bepaald dat mavoleerlingen die drempelloos willen doorstromen naar de havo, geslaagd moeten zijn voor hun eindexamen met een extra vak naast de vakken die gezamenlijk het eindexamen vormen. Indien de leerling niet aan de voorwaarde van het extra vak voldoet, mag hij worden geweigerd. Het staat de school vrij deze leerlingen wel toe te laten op basis van hun eigen toelatingsbeleid.

8.3 [Afwijkende wijze van examinering](#) CE en CSPE

Indien er sprake is van dyslexie, dyscalculie, ADHD type 1 of 2, ASS of TOS (Taal Ontwikkel Stooris), dient er een beschikking aanwezig te zijn in het leerlingdossier. Anderzijds dient er vóór vaststelling van het SE-cijfer, goedkeuring vanuit de locatiedirecteur te komen. Pas dan kunnen er extra faciliteiten geleverd worden.

Ook voor de van oorsprong anderstalige leerlingen geldt dat zij extra faciliteiten hebben als zij korter dan zes jaar onderwijs in Nederland hebben genoten. Naast gebruik van het reguliere woordenboek mag ook; woordenboek eigentaal < Nederlands worden gebruikt.

9. Inhoud examen per vak

De inhoud van het examen per vak staat op [de website](#) vanaf oktober 2026.